

OBNOVLJENA MISA U PRAKSI

Već smo prilično dugo u obnovljenoj misi. Uzmimo malo vremena i usporedimo svoje držanje s crkvenim normama, da bi bili i u tome jedni.

1. **Formular mise.** U slobodne dane je velika mogućnost prigodnih misa. Votivnu misu u obavezne dane (Memoria, II raz i I razr) određuju BK i Ordinarij. (Direct Đakovo 1972. pag XXII nr. 5). Prema tome jer BKJ još nisu ništa odredile za votivne mise, nisu dozvoljene votivne mise u neslobodne dane. Na dan klečanja dozvoljena je misa o Presv. samo ako je feria per annum.

Ako se prenosi vanjska proslava blagdana u tjednu na nedjelju sve su mise s narodom o toj svečanosti bez spomena nedjelje. Ali ako su te nedjelje privilegirane (adv, korizma, uskršno doba) nije dozvoljena nijedna misa o prenešenoj svečanosti. Takav je propis iako je malo neprikladan. Vjernici dođu radi ovoga a čuju ono drugo.

Na obvezatne spomendane dozvoljena je votivna misa ako to traže pastoralni razlozi (Dir XXII nr 7). Recimo 4. XII je zabranjena vot misa radi adventa. Ali toga dana vjernici časte sv. Barbaru pa je radi njih dozvoljena misa o sv. Barbari. Negdje se i prvi petak tako slavi, što baš nije pohvalno.

2. Kod mise neki se još služe starim ulazom. Nema ga više. Sada je samo redak bez psalma i Slava Ocu. Iza pozdrava »može se s nekoliko riječi uvesti u misu toga dana«. Dakle može a ne mora. Ali ako uvodi neka to bude samo nekoliko riječi, a ne predhomilija.

3. **Kađenje oltara.** Može biti kod svake mise. Ako se obavlja onda je pet puta kod mise: za vrijeme ulaza (već u sakristiji se stavlja tamjan), na početku mise, za Evand., prikazanje i za podizanje. Tamjan se blagoslivlje bez riječi. Osim oltara, evanđelja i darova m o ž e se kaditi još samo celebrant i narod i to samo na prikazanje. Nema više međusobnog incenziranja.

4. Ima mjesta, gdje u isto doba jedni recitiraju Slavu, a drugi je pučki pjevaju. **Slava** je dionica vjernika i ako je vjernici pjevaju svećenik ne moli, već ili s narodom pjeva ili šuti. Tako i na Vjerovanje, Svet i Jaganjče.

5. U nekim se crkvama još pjeva prije propovjedi **DOĐI DUŠE.** To je nepropisno. Molitvu prije Evandelja (prop.) moli samo čitač i to tiho. Kad bi crkva htjela, da svi mole za uspjeh propovjedi dala bi nam svima nalog, da molimo. Mi možemo moliti ali tiho a ne da obred prekidamo nepropisnim umetkom. Kad se je nekada poslije evandelja išlo na propovjedaonicu uvela se ta pjesma, da se ispuni vrijeme. Danas toga ne treba.

6. Neki čitači još uvijek imaju poklik poslije Evand. »To su riječi sv. Evan. po kojima nam Bog dao sretno živjeti i blaženo umrijeti«. Crkva ne pozna te poklike već naređuje čitaču da poslije glasnog **RIJEČ JE GOSPODNJA** tiho reče »Evand. riječi uništili se naši grijesi.«

7. Prilikom ulijevanja vode u vino molitvu »Otajstvo...« moli onaj, koji ulijeva vodu (koncelebrant, đakon).

8. **Da li se udara u prsa na Jaganjče?** Ne. Nije nigdje rečeno. Prema tome nećemo se udarati ni u litanijama na Jaganjče, jer ionako nismo znali kod koje bi se riječi udarali.

9. **Da li je potrebno pokleknuti prilikom zatvaranja svetohraništa nakon pričesti vjernika?** Ne, nije nigdje naređeno. Prije ove reforme u nabrajanju počasti bilo je rečeno, i to, da se poklekne prilikom zatvaranja svetohraništa. Sada ništa ne piše, dakle nema toga poklecanja. Razumljivo. Isus je sakramentalno u srcu svećenika i nema mjesta poklonu.

10. Pazimo, da **na kraju mise** vjernike logično »otпустimo«. Zato oglase, Anđ. Gospodnji, možebitne blagoslove, Zahvalnicu i sl. prije otpusta obavimo. Jedan Ordinarijat je dao nalog, da se pozdravu Anđeoskom ništa ne dodaje. To bi mogla biti norma za sve krajeve. Neki dodaju Očenaš, neki Slava Ocu, neki Pokoj vječni, a sve je to već bilo u sveopćoj molitvi i kanonu. Zašto ponavljati? Na riječi **I RIJEČ** je Tijelom postala ne ćemo pokleknuti već samo naklon učiniti kao u misnom vjerovanju. Na te riječi nećemo se udarati u prsa — kako mnogi čine — jer uistinu nema razloga.

U uskrsno doba kad se moli (pjeva) Kraljice neba mogli bi tu pjesmu skratiti u pola, jer ovako predugo traje. Moglo bi se iza prvog retka odmah dodati aleluja. Melodija bi ostala ista, a pjesma bi se skratila. Riječ imaju Cecilijanci.

11. **Još o pjesmama.** Pjesme iz Hrvatskog kantuala su naše BK priznale kao crkvene. Radi toga one zamjenjuju liturgijski tekst. Ali moraju biti prikladne, a ne na Svet pjevati Sunašce na počin palo. Treba znati, da su božićne pjesme dozvoljene samo u božićno doba tj. uključivo nedjelja iza Bogojavljenja. Tako i božićni nakit. Treba znati, da poslije podizanja nema pjesme, već vjernici slušaju kanon.

12. **Vlastiti blagdani.** Ako su i ukinuti mi ih moramo svetkovati kao svečanost. Ti dani već imaju I. vespere i Compl de Dom, a drugi je dan sve svečano. Ako nemamo u današnjim knjigama uzmimo stare. Ako ni tamo nemamo uzmimo de communi. Ako takav naš blagdan pada u privilegiranu nedjelju (adv, korizma uskrsno doba) mi ga anticipiramo pro foro interno u subotu u misi i breviaru.

13. Naučimo vjernike, da svoje potrebe stave u sveopću molitvu, a ne u Očenaše. U sveopćoj molitvi ima mjesta za sve potrebe. Naučimo vjernike, da se sa svetom vodom služe samo na ulazu u crkvu. Samo je onda prikladno svjetske misli škropljenjem otjerati.

D.

Uz ovaj zanimljiv i aktuelan članak potrebno je staviti nekoliko opasaka:

U vezi s formularom Mise reformirani Misal daje veću slobodu nego dosadašnji (Usp. Opća uredba Rimskog misala, O votivnim Misama, br. 326—344).

Što se tiče Ulazne pjesme novi Misal određuje: »Pjeva je naizmjenice zbor i narod, ili cijeli narod ili samo zbor. Upotrebljava se antifona s psalom kako se nalazi u Rimskom gradualu ili u Jednostavnom gradulu (ima desetak redaka) ili druga pjesma koja odgovara svetom činu, a čiji tekst treba da bude odobren od Biskupske konferencije« (Opća uredba, Ulaz, br. 26).

Za »Svet« je određeno da ga svećenik pjeva ili moli zajedno s narodom (Usp. Opća uredba, Euharistijska molitva, br. 55 b).

Očigledno je da Biskupska konferencija ne može za liturgijsku upotrebu odobriti sve pjesme iz Hrvatskog kantuala, nego samo one koje imaju potrebne kvalitete (Usp. Opća uredba, br. 20, 50 i 56).

J. R.

SAVJETI DIETRICH A BONNHOEFFERA PROPOVJEDNICIMA

Bonnhoeffer se rodio u Breslavi. Teologiju je studirao kod Adolfa von Harnacka i Reinholda Seeberga. Promovirao je 1927. a habilitirao 1929. Poslije boravka u Barceloni, New Yorku i Londonu počeo je predavati sistematsku teologiju na berlinskom sveučilištu. Godine 1936. nacistički režim mu je zabranio držati predavanja, a kasnije i pisati. Na koncu je prognan. Povratio se u domovinu prije nego je izbio rat. Odmah po povratku priključio se pokretu otpora. Uhapšen je i zadržan u zatvoru do konca rata. Ovaj priznavalac vjere, evangelički teolog i propovjednik, smaknut je u koncentracionom logoru 9. svibnja 1945.. Svojoj rođici, kojoj su neki prijatelji saopćili da će on poživjeti još svega nekoliko mjeseci, pisao je: »Što bih činio kad bih doznao da moram umrjeti za nekoliko mjeseci?... Pokušao bih poučavati teologiju kao i nekoć, i češće bih propovijedao.«

Propovijedanje je za njega bilo neki sacramentum verbi. Sam se vrlo savjesno pripremao kad je propovijedao kršanskoj zajednici. Nad biblijskim tekstom dugo bi razmišljao, jer: »Teško je opipljivo shvatiti i propovijedati Evanđelje. Prava evandeoska propovijed mora biti takva kao kad pred djetetom držimo lijepu crvenu jabuku, ili pred žednim čovjekom čašu svježe vode i pitamo: Želiš li? O stvarima naše vjere morali bismo govoriti tako da se ruke pružaju za njima brže nego li ih možemo napuniti.«

Za propovijed se treba pripremiti **molitvom**. Molitva vodi k meditaciji. To valja imati na pameti. Nama najpoznatiji biblijski tekst nije Božja riječ koja je uvijek najprikladnija za zajednicu. Meditacija nije samo skupljanje misli. Ona se sastoji od usvajanja teksta riječ po riječ. To se odvija polagano, a da još cilj nije čvrsto utvrđen. Tu se radi o usvajanju riječi kao što ih je Marija prebiralala u svome srcu (LK 2,19). Riječi treba čitati tako, kao da ih čitamo i slušamo prvi put. One se tiču nas, ne u objektivnoj distanci, nego kao riječi koje dolaze od Isusove osobe nama i žele nas zapaliti. Kirkegaard se o tome zgodno izrazio: